

CASOPIS ZA KULTURU HRVATSKOGA KNJIŽEVNOG JEZIKA
IZDAJE HRVATSKO FILOLOŠKO DRUŠTVO
ZAGREB, PROSINAC 1970. GODIŠTE XVIII

PROMJENA UREDNIŠTVA

Stjepan Babić i Božidar Finka

Profesor Ljudevit Jonke prestao je biti urednikom Jezika. Opterećen mnogim poslovima zamolio je Upravni odbor HFD da ga oslobodi dužnosti koju je obavljao sedamnaest godina. Upravni je odbor s punim razumijevanjem primio njegove razloge i usvojio ostavku. Preopterećen mnogim poslovima, kao možda ni jedan naš lingvist, on je već dva puta podnosio ostavku, ali u teškim trenucima za naš jezik i sam časopis Upravni ga je odbor zamolio da i dalje bude glavni i odgovorni urednik. Pretpostavljajući društvene potrebe svojim osobnima on je nalazio vremena da ga žrtvuje i ovome veoma važnom zadatku. Punih sedamnaest godina uređivao je Jezik, od samog početka njegova izlazenja. On mu je bio i jedan od glavnih pokretača pa je izlaženje, značenje i uloga Jezika u našoj kulturi najtješnje povezana s imenom profesora Ljudevita Jonkea. Pod njegovim vodstvom Jezik nikada nije gubio vezu s praktičnim problemima i širim čitalačkim slojevima, pod njegovim vodstvom Jezik je rastao, širio se i stjecao sve veći broj prijatelja i u trenutku kad napušta dužnost glavnog i odgovornog urednika Jezik izlazi u četiri tisuće primjeraka, za naše prilike u visokoj nakladi. Tako je prof. Jonke uspješno ostvarivao jednu od osnovnih djelatnosti Hrvatskoga filološkog društva, i to na veoma važnom i osjetljivom području kao što je kultura hrvatskoga književnog jezika. Time nije zadužio samo HFD nego i čitavu našu zajednicu.

Njegova je zasluga toliko veća što je uz sve druge poslove nalazio vremena da i sam piše za Jezik. I ne katkada koji članak, nego u prosjeku po dva u svakom broju. To bi ispunilo nekoliko cijelih godišta Jezika. Kako su uz to njegovi članci svježinom izlaganja, aktualnošću tema i znanstvenom obrazloženošću veoma vrijedni prilozi našoj jezičnoj znanosti, možemo reći da i nije ništa drugo uradio, dovoljno bi i to bilo da ispuni jedan ljudski vijek.

Ali ni to nije sve što je prof. Jonke učinio kao urednik Jezika. Kao posebnu njegovu zaslugu valja spomenuti što je preko časopisa uveo u nauku o jeziku znatan broj mladih suradnika i svojom im pomoći i poticajem pomogao da se razviju u samostalne znanstvene radnike.

Bilo je i teških, tužnih trenutaka, a posebno s podnaslovom Jezika. Promjena prvotnoga podnaslova donesena je teška srca, u trenutku kad se smatralo da je to neizbježno, da izbora nema. »Osjećam se kao da pokopavamo dragoga pokojnika«, rekao je jedan član Upravnog odbora HFD izražavajući osjećaje mnogih. Tada je preko pet stotina čitalaca napustilo Jezik. Ali smrt je bila prividna. Još dok je urednik bio prof. Jonke i njegovim nastojanjem podnaslov se vratio, jasniji i draži nego što je bio prije. Jer on je mnogo više nego podnaslov. On je Jeziku glavno obilježje i smjernica za rad. Bio je smjernica profesoru Ljudevitu Jonkeu, a bit će i novom uredništvu. Svojim ćemo snagama nastojati da Jezik zadrži ulogu koju ima u hrvatskoj jezičnoj kulturi i kulturi uopće. Dakako, sami u tome nećemo uspjeti i zato molimo za pomoć i čitaocima i suradnicima: čitaocima da širenjem časopisa ojačaju njegov utjecaj, a suradnicima da svojom suradnjom omoguće privlačnost, praktičnost i redovito izlaženje. U jezičnoj je kulturi važno svako pa i najsitnije pitanje jer svaka utvrđena pojedinost pridonosi stabilnosti, izražajnosti i ljepoti književnog jezika svih Hrvata.

Nadamo se da u tome neće ni ubuduće izostati suradnja profesora Ljudevita Jonke i da će se njegovo ime i dalje nalaziti na stranicama časopisa u koji je ugradio i dio sebe.

REČENICE U REČENICAMA

Radoslav Katičić

Rečenicu smo odredili po njezinu odnosu prema diskursu, a ne po unutrašnjem njezinu ustrojstvu.¹ Odredili smo je dakle »izvanjski«, prema široj cjelinu u koju se uklapa. Potrebno je to bilo iz više razloga: prvo zato što ima rečenica bez ikakva ustrojstva, i drugo što se u jednoj rečenici može javiti i više rečeničnih ustrojstava. Suodnos rečenica prema unutrašnjem njihovu ustrojstvu nije dakle jednoznačan, pa se zato i odredba rečenice, bar ona osnovna, ne može zasnivati na unutrašnjem njezinu ustrojstvu.

Lako je naći primjere za rečenice bez unutrašnjega ustrojstva. To su uzvici, a među njima i pozivni oblici kao vokativi. Evo i primjera:

¹ Usp. R. Katičić, Rečenica kao jezična jedinica, Jezik, XV, 82-88. i 109-114.